

Enterovīrusu infekciju, Koksaki vīrusu izraisītās infekcijas profilakse

Publicēts: 28.06.2022.

[Aktualitātes](#)

Infekcijas izplatīšanās veids

Infekcijas avots ir inficētā persona – slimnieks vai vīrusa nēsātājs (persona, kurai infekcija noris bez simptomiem). Enterovīrusi vairojas rīkles, zarnu un citās epitēlijšūnās un var izplatīties dažādos orgānos, t.sk. centrālajā nervu sistēmā, miokardā, aizkuņģa dziedzērī, ādā u.c., kas nosaka enterovīrusu infekcijas klīniskās izpausmes veidus. Enterovīrusi atrodas inficētās personas izkārnījumos, acs, deguna un mutes izdalījumos (piemēram, siekalās, deguna gļotās vai krēpās), kā arī ādas vai gļotādu pūslīšu šķidrumā. Līdz ar to tipiskie infekcijas izplatīšanās ceļi ir šādi:

no cilvēka uz cilvēku tieša kontakta ceļā (piem., sasveicinoties ar rokasspiedienu);

kontaktējoties ar inficēto personas piesārņotajiem sadzīves vai koplietošanas priekšmetiem gan mājās, gan sabiedriskajās vietās un pēc tam pieskaroties ar nemazgātām rokām acīm, degunam vai mutei (tā var inficēt arī savu bērnu);

dzerot piesārņotu ūdeni vai lietojot uzturā produktus, kas satur vīrusu (pagatavoti nedrošos apstākļos);

peldoties ūdenskrātuvēs un peldbaseinos, kas piesārņoti ar notekūdeņiem, cilvēku fekālijām vai izdalījumiem no elpceļiem;

ar elpceļu izdalījumiem, kad inficētā persona runā, klepo vai šķauda.

Infekcijas slimnieks ilgu laiku pēc izveseļošanās (1- 3 nedēļas) var izdalīt vīrusus. Tas pats attiecas uz cilvēkiem, kuriem infekcija norit bez simptomiem.

Slimības apraksts

Enterovīrusu izraisītai infekcijai ir samērā īss inkubācijas periods – no 2 līdz 14 dienām, vidēji 3 līdz 5 dienas. Lielākai daļai (vairāk nekā 90%) ar enterovīrusiem inficētām personām nav slimības pazīmju vai tās ir nespecifiskas: drudzis, iesnas, šķavas, klepus, ādas izsitumi, pūslīši mutē, ķermeņa un muskuļu sāpes. Parasti mazāk kā vienai, no katrām 1000 inficētajām personām, attīstās meningīts. Saslimšana sākas ar strauju ķermeņa temperatūras paaugstināšanos līdz 39 grādiem un vairāk, parādās stipras galvassāpes, kakla (sprandas) stīvums, miegainība, slikta dūša un vemšana.

Plaukstu-pēdu-mutes slimībai raksturīgi simptomi ir drudzis ar temperatūras paaugstināšanos līdz 39–40°C, galvassāpes, slikta dūša, vēdersāpes, retāk ir iesnas un kakla sāpes. Slimības pirmajās dienās pievienojas izsitumi (pūslīši) uz ādas, kas galvenokārt lokalizējas uz plaukstām, pēdām un ap muti, kā arī uz mutes gļotādas. Smagos gadījumos var attīstīties centrālās nervu sistēmas bojājumi.

Ārstēšana

Enterovīrusu infekcijai nav specifiskas ārstēšanas. Ārstēšanas mērķis ir samazināt slimības simptomu intensitāti.

Profilakse

Enterovirusi viegli izplatās, ja netiek ievērota personīgā higiēna. Slimības uzliesmojumi ar lielu saslimušo skaitu var izcelties, ja tiek piesārņots ūdens vai pārtikas produkti, tāpēc ir ieteicami šādi profilakses pasākumi:

Ikdienas personīgās higiēnas prasību ievērošana, t.sk. bieža roku mazgāšana, īpaši pēc tualetes apmeklējuma, pirms ēšanas un pēc pastaigas.

Izvairīties no cieša kontakta ar personām, kurām ir slimības pazīmes.

Nepeldēties ūdenskrātuvēs, kas šim mērķim nav paredzētas vai, ja rodas šaubas par ūdens kvalitāti peldbaseinos.

Peldēšanās laikā būtu jāizvairās no ūdens norīšanas un sejas saskares ar to.

Teritorijās un vietās, kur novērota enterovirusu epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās, ieteicams bērniem ierobežot pieeju publiskiem peldbaseiniem un rotaļu laukumiem un spēļu istabām, t.sk. bērnu pieskatīšanās vietām līdz situācijas uzlabošanai.

Pārtikas un ūdens lietošana:

- 1 jābūt vienmēr piesardzīgiem lietojot ēdienu un ūdeni, arī savā viesnīcā, neatkarīgi no viesnīcas līmeņa;
- 2 dzeršanai lietot tikai rūpnieciski fasētu vai vārītu ūdeni. Nelietot dzērienus ar ledus gabaliņiem, jo tie var būt pagatavoti no piesārņota ūdens;
- 3 nelietot uzturā svaigas, termiski neapstrādātas ogas, nemizotus augļus un citus produktus, kurus grūti nomazgāt un nomizot; nelietot saknes un augļus, kurus pārdod jau attīrītus, jo tie var būt piesārņoti – drošāk nomazgāt un nolobīt mizu vai čaulu pašam.

Personām, kuras atrodas ciešā kontaktā ar slimnieku, jāievēro šādi piesardzības pasākumi:

- 1 regulāri jādezinficē priekšmeti, kas ir saskarē ar slimnieka izkārnījumiem, elpceļu un acu izdalījumiem, pūslīšu izdalījumiem, asinīm, atvērtām masām u.c. Jāveic telpu mitrā uzkopšana, lietojot dezinfekcijas līdzekļus;
- 2 slimnieks jānodrošina ar atsevišķiem traukiem, higiēnas priekšmetiem, rotaļlietām u.c.;
- 3 ja nav iespējams lietot vienreizlietojamus papīra dvieļus un šķidrās ziepes, slimniekam vēlams lietot atsevišķas ziepes un dvieli.

Plašāka informācija par Koksaki vīrusu un citām infekcijas slimībām

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.spkc.gov.lv/lv/jaunums/enterovirusu-infekciju-koksaki-virusu-izraisitas-infekcijas-profilakse>